

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres ref
14/108

Vår ref
15/1940-

Dato
19.10.2015

Høringssvar til rapport fra markedsbalanseringsutvalget - Evaluering av markedsbalansering i jordbruket

Klima- og miljødepartementet (KLD) viser til brev fra Landbruks- og matdepartementet 1. juli 2015 om høring av Evaluering av markedsbalansering i jordbruket, med svarfrist 16. oktober 2015.

Departementet har ikke gått inn på hvilken av de tre alternativene som foretrekkes ut i fra hensyn til klima og miljø, men har følgende kommentarer til de videre vurderingene:

Landbruk over hele landet - fellesgoder

For KLD er det viktig at en struktur som gjør det mulig at fellesgoder som leveres av landbruket på miljøområdet blir opprettholdt. Opphør av bruk og gjengroing er den viktigste påvirkningsfaktoren for om lag 60 prosent av de truede artene i kulturlandskapet. Ivaretagelse av det biologiske mangfoldet i jordbrukets kulturlandskap krever løpende jordbruksdrift og spesielle skjøtselstiltak. En stor andel av truede arter i jordbrukets kulturlandskap befinner seg på arealer som drives tradisjonelt og ekstensivt, og som kan stå i fare dersom driften legges ned eller intensiveres. En god del kulturminner, særlig bygninger, er avhengig av løpende vedlikehold. Ved opphør av drift vil det kunne føre til forfall og tap. En løsning som bidrar til at en variert bruksstruktur og opprettholdelse av landbruk over hele landet vil kunne bidra til å motvirke dette.

Det nevnes at småskalaproduksjon er lite lønnsom i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Småskalaproduksjon i seg selv ivaretar ikke nødvendigvis miljøgoder, men det er ofte sammenfall mellom småskalaproduksjon og ekstensiv drift. KLD kan ikke se at produksjonen av fellesgoder som en ekstensiv drift bidrar til, som f.eks. åpent landskap, ivaretagelse av biologisk mangfold, vedlikehold av ferdselsårer og spredningskorridorer for arter er tatt med i de økonomiske beregningene i evalueringen. Dette er eksempler på produksjon av fellesgoder som også må inngå i analysen av samfunnsøkonomisk lønnsomhet, selv om ikke virkningene nødvendigvis kan tallfestes. KLD ber om at det ved valg av løsning blir lagt til grunn en mer fullstendig samfunnsøkonomisk analyse der også miljøgoder og konsekvenser for natur- og kulturmiljø er inkludert.

Matproduksjon med lavt klimaavtrykk

Som en del av beslutningsgrunnlaget må det også belyses hvilken effekt fremtidig markedsbalansering vil ha på utslippsutviklingen i jordbruket. Vi legger til grunn at klimahensynet vektlegges ved valg av modell, slik at også jordbrukspolitikken på dette området bidrar til at Norge kan oppfylle våre klimaforpliktelser, jf Meld. St. 13 (2014-2015).

Det bør søkes en innretting av politikken som ikke låser oss til en matproduksjon med vedvarende høye utslipp av klimagasser. Det kan bety en politikk som styrker rammebetingelsene og øker lønnsomheten for produktgrupper som medfører lave utslipp, for eksempel lyst kjøtt og proteinholdige vekster, frukt og grønnsaker. Forbrukerperspektivet må også være en del av dette bildet, herunder at det vurderes endringer i ulike ordninger for markedsbalansering som kan bidra til å fremme et matforbruk med lavere klimaavtrykk.

Med hilsen

Ernst Inge Espeland
avdelingsdirektør

Kaja Næss Killingland
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.